

Dato: 25. november 2008
Kontor: Udlændingelovskonto-
ret
J.nr.: 2008/4012-29
Sagsbeh.: DKD

Besvarelse af spørgsmål nr. 85 stillet af Folketingets Retsudvalg til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 30. oktober 2008 (REU – alm. del).

Spørgsmål:

”Kan justitsministeren bekræfte, at fremtrædende medlemmer af det Konservative Folkeparti allerede under den tidligere SR-regering udtrykte en betydelig forargelse over, at den irakiske hærchef, der er under anklage for at have medvirket til folkedrab på irakiske kurdere, levede i Danmark på tålt ophold og i bekræftende fald forklare, hvorfor der ikke er sket en skærpelse af betingelserne for at leve i Danmark på tålt ophold, eller mulighederne helt er fjernet, når nu justitsministerens fremtrædende partifæller så tydeligt så problemet, allerede før de Konservative indgik i en borgerlig regering”

Svar:

Der er siden den nuværende regering trådte til i 2001 sket en lang række tiltag i relation til opstramning af vilkår for udlændinge, der opholder sig i Danmark på tålt ophold.

Jeg vil indledningsvis gerne oplyse lidt om baggrunden for, at Danmark er kommet i den situation, at udlændinge, som i princippet er uønskede i landet, alligevel opholder sig her i landet på tålt ophold. Efterfølgende vil jeg redegøre for, hvordan regeringen siden sin tiltrædelse i 2001 har iværksat en lang række tiltag i forhold til udlændinge på tålt ophold. Afslutningsvis vil jeg redegøre for, hvad regeringen aktuelt gør på området.

Det fremgår af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), at ingen person må underkastes tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det antages i praksis, at artikel 3 er absolut, og at den indebærer, at en udlænding ikke kan udsendes til tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i et andet land.

Af EMRK's 6. tillægsprotokol fremgår det blandt andet, at dødsstraffen skal afskaffes, ligesom ingen må idømmes dødsstraf eller henrettes. Det antages i praksis, at det vil være i strid med bestemmelsen, hvis en person udsendes til et land, hvor den pågældende risikerer at blive idømt og få fuldbyrdet dødsstraf.

I Danmark er EMRK gennemført i dansk lovgivning ved lov nr. 285 af 29. april 1992 om Den europæiske Menneskerettighedskonvention, senest ændret ved lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998.

På den baggrund er det i udlændingelovens § 31, stk. 1, fastsat, at en udlænding ikke må udsendes til et land, hvor den pågældende risikerer dødsstraf, tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, eller hvor udlændingen ikke er beskyttet mod videre- sendelse til et sådant land.

Refoulementsforbuddet i udlændingelovens § 31 er absolut. Bestemmelsen finder anvendelse i forhold til alle udlændinge, uanset vedkommendes handlinger i Danmark eller i udlandet.

Efter motiverne tilsigtes der en situation, hvor danske regler om udsendelse af udlændinge og udsendelsespraksis respekterer Danmarks forpligtelser efter EMRK, således som denne fortolkes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD). Dette følger dog allerede af lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som udlændingelovens § 31 således ikke indskrænker på nogen måde.

Efter udlændingelovens § 31, stk. 2, 1. pkt., må en udlænding, der er omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 1 (asyl), endvidere i almindelighed ikke udsendes til et land, i forhold til hvilket den pågældende må anses som konventionsflygtning. Dette gælder dog ikke, hvis udlændingen med rimelig grund må anses for en fare for statens sikkerhed eller efter endelig dom for en særlig farlig forbrydelse må betragtes som en fare for samfundet, jf. udlændingelovens § 31, stk. 2, 2. pkt. Refoulementsforbuddet i udlændingelovens § 31, stk. 2, 1. pkt., er således ikke relevant i de sager, hvor en udlænding af hensyn til statens sikkerhed er udvist i medfør af udlændingelovens § 25.

Udlændingelovens § 31, stk. 2, gælder specielt for udlændinge, der er omfattet af § 7, stk. 1, hvorimod udlændingelovens § 31, stk. 1, som anført ovenfor gælder i almindelighed for enhver udlænding. Udlændingelovens § 31, stk. 2, har således kun selvstændig betydning, i det omfang flygtningekonventionens refoulementsforbud i det konkrete tilfælde indebærer en videre beskyttelse end det refoulementsforbud, der kan udledes af EMRK.

I praksis har refoulementsforbuddet den betydning, at en udlænding ikke kan udsendes til hjemlandet eller til et tredjeland, hvorfra den pågældende ikke er sikret mod videresendelse til hjemlandet, og at personen som følge heraf vil være henvist til tålt ophold her i landet.

Regeringen har siden regeringens tiltrædelse i 2001 iværksat en række tiltag for at sikre kontrollen med – og i videst muligt omfang udsendelsen af – de udlændinge, der opholder sig her i landet på tålt ophold.

Ved lov nr. 365 af 6. juni 2002 blev der således indsat en bestemmelse i udlændingeloven (udlændingelovens § 42 a, stk. 8), hvorefter Udlændingetjenesten, med mindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at udlændinge, som opholder sig i Danmark på tålt ophold, og udlændinge, som er udvist ved endelig dom, og som ikke er varetægtsfængslet, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 52 a, stk. 8 betyder, at Udlændingetjenesten beslutter, hvor den pågældende udlænding på tålt ophold skal tage ophold. Af bemærkningerne til lov nr. 365 af 6. juni 2002 fremgår, at der med "bestemt indkvarteringssted" menes Center Sandholm. Baggrunden for lovændringen var, at man ønskede, at man fra myndighedsside var bekendt med opholdsstedet for de udlændinge, der opholder sig her i landet på tålt ophold.

Ved lov nr. 362 af 6. juni 2002 blev herudover indsat en række bestemmelser om meldepligt, genovervejelse af spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende udlænding kan udsendes samt – i tilknytning hertil – muligheden for frihedsberøvelse.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 3, der således blev indsat ved lov nr. 362 af 6. juni 2002, kan politiet bestemme, at en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Meldepligt for personer, der er administrativt udvist efter udlændingelovens § 25 af hensyn til statens sikkerhed, er ikke direkte omfattet af ordlyden i udlændingelovens § 34, stk. 3, men må anses for omfattet af udlændingelovens § 34, stk. 3, efter en analog anvendelse af bestemmelsen.

I sager vedrørende tålt ophold er det forudsat, at udlændingen som udgangspunkt pålægges meldepligt én gang om ugen. Det følger imidlertid af bemærkningerne til lov nr. 362 af 6. juni 2002, side 25, at den foreslåede bestemmelse i § 34, stk. 3, giver mulighed for efter en konkret vurdering at pålægge meldepligt om fornødent dagligt.

Afgørelse om iværksættelse af meldepligt træffes af politiet med klageadgang til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration, jf. udlændingelovens § 48, 2. og 4. pkt. En klage over politiets afgørelse om meldepligt har ikke opsættende virkning, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt. Dette betyder, at den pågældende skal overholde meldepligten, indtil ministeriet eventuelt har omgjort politiets afgørelse derom.

Overtrædelse af meldepligt iværksat efter udlændingelovens § 34, stk. 3, kan straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1.

I medfør af udlændingelovens § 36, stk. 7, der tillige blev indført ved lov nr. 362 af 6. juni 2002 (tidligere udlændingelovens § 36, stk. 5), kan en udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 3,

frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b (se herom nedenfor).

Ved lov nr. 362 af 6. juni 2002 blev der i udlændingelovens § 32 b desuden indsat en bestemmelse om, at Udlændingetjenesten skal ændre en afgørelse om, at en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8, ikke kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31, hvis det grundlag, som er angivet i afgørelsen, ikke længere er til stede.

I tilknytning hertil blev bestemmelsen i udlændingelovens § 49 b, hvorefter Udlændingetjenesten, hvert halve år, eller når der i øvrigt er anledning hertil, skal undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32 b, desuden indført.

Udlændingetjenesten skal altså minimum hvert halve år tage stilling til, om grundlaget for vurderingen efter udlændingelovens § 31, hvorefter den pågældende ikke kan udsendes, har ændret sig.

Gennemgangen viser, at regeringen ved indførelsen af regler om bestemmelse af opholdssted, regler om meldepligt, regler om genovervejelse af spørgsmålet om muligheden for udsendelse mv., har været meget opmærksomme på spørgsmålet om vilkårene for de personer, der opholder sig her i landet på tålt ophold.

Dette betyder imidlertid ikke, at vilkårene for personer på tålt ophold ikke – i forlængelse af erfaringen med de tidligere indførte regler – bør strammes yderligere.

Ved en vedtagelse (V 37) i forbindelse med en forespørgselsdebat den 10. april 2008 blev det således også besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal overveje, om der er behov for nye initiativer for at sikre, at udvisningen af udlændinge, der anses til fare for statens sikkerhed, kan gennemføres på en effektiv måde, og at indsatsen på dette område tilrettelægges fuldt retssikkerhedsmæssigt forsvarligt og under iagttagelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår specifikt af denne arbejdsgruppes kommissorium, at arbejdsgruppen bl.a. skal overveje mulighederne for en opstramning af de vilkår om meldepligt m.v., der fastsættes, når udlændinge, der må anses for en fare for statens sikkerhed, ikke kan udsendes af Danmark, men forbliver her i landet på tålt ophold.

Jeg har netop bedt arbejdsgruppen vedrørende administrativ udvisning om at fremskynde sit arbejde og omgående fokusere på de såkaldte diplomatiske forsikringer med henblik på udsendelse, og om at udvalget snarest ser på mulighederne for at skærpe vilkårene for dem, der opholder sig på tålt ophold.

